

ČESKÁ KRÁSA

BANÁLNÍ PŘÍBĚH
ŽENY STŘEDNÍHO VĚKU

LEOŠ ŠEDO

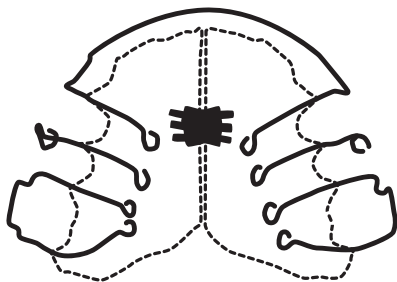

ČESKÁ KRÁSA

BANÁLNÍ PŘÍBĚH
ŽENY STŘEDNÍHO VĚKU

GALÉN

ČESKÁ KRÁSA

LEOŠ ŠEDO

Všechna práva vyhrazena.

Tato publikace ani žádná její část nesmí být reprodukovány, uchováány v rešeršním systému nebo přenášeny jakýmkoli způsobem (včetně mechanického, elektronického, fotografického či jiného záznamu) bez předchozího souhlasu nakladatelství.

© Leoš Šedo, 2015

Cover © Ondřej Pfeiffer, 2015

Photo © Vladimír Trmal, 2015

© Galén, 2015

ISBN 978-80-7492-207-7 (PDF)

ISBN 978-80-7492-208-4 (PDF pro čtečky)

Nechávám auto za rohem a zbytek cesty dojdu pěšky.

Parkoviště nám stejně zaplnili motorizovaní pacienti, další se blíží od zastávky autobusu. Největší houf – jako obvykle – ke dveřím, za kterými ordinuje praktická lékařka Růžena.

Pohledem odhadnu počet dychtivých pojištěnců. To se zas při pondělku Róza zapotí...

Moje ovečky už se taky asi nemůžou dočkat. Otevru do čekárny a hned se jich na mě pár zazubí.

Zkusmo nasaju ztěžklý vzduch, mrknu na zavřené okno. No jistě, chladná rána, byla by nám zimička. Větrat vám nebudu – pomyslím si a nechám v čekárně viset svůj pozdrav a závan ranní vůně značky Kenzo.

Jeden z čekatelů věnuje pozornost novinám, občas nějaká tahle tiskovina zůstane v čekárně.

V trafice bych to nekoupila, ale tady – když se nikdo nedívá – přeletím očima titulky.

A třesky blesky letí do koše.

V domečku jsme samé holky – já s Rózou a naše sestry Jituš a Zlatuš.

Jitka trochu kostnatá, celá jaksi špičatá, Rózina Zlata přesný opak – zakulacená a usměvavá...

Býval tu s námi ještě Richard.

Šarmantní, chytrý, vtipný, suverénní pediatr s širokým medicínským rozhledem.

Jeho diagnózy vždycky seděly a s maminkami – s těmi to uměl. Speciálně těm pohledným rád a zevrubně vysvětloval veškeré okolnosti onemocnění jejich dětí.

Když neměl náladu, dokázal být pěkně jízlivý a ironický.

Jinak – co vím – vedl poměrně bohatý mimomanželský milostný život, který dokázal mistrně zakomponovat do času určeného návštěvní službě či pohotovosti.

„Absolutně nejvíc mě uspokojuje sex v pracovní době...“ utrousil jednou na dané téma.

„Není nad to, když člověk skutečně dobře využije čas...“ dodal ještě.

Měl dvě dcery, jestli náhodou někde běhá nějaký plod jeho dobře využití pracovní doby, netuším. Svoji ženu podle vlastních slov ovšem miloval a ctil.

Za hluboké totality jsme spolu občas fantazírovali o privátní praxi – asi tak, jako když si hladoví vyprávějí o jídle. Malovali jsme si iluze spleené z útržků vědomostí o tom, jak to chodí jinde, a já tenkrát nepochybovala, že by Richard byl v privátu úspěšný a vyhledávaný.

I když by asi musel trochu změnit svoje zvyklosti.

Začátek ordinační doby měl na dveřích psaný od osmé, před devátou býval k zastižení velmi, velmi zřídkka.

Když ovšem zaduly revoluční vichry, Richardova ješitnost podlehla silnějšímu vábení.

Jak nedočkavý plavec se střemhlav vrhl do politiky. Zapomněl na soukromou ordinaci a v tričku jedné obrozené strany bývalé národní fronty rychle stoupal vzhůru.

Mluvit, to on uměl. Hovořil jak kniha, na rozdíl od mnoha jiných měly jeho řeči hlavu i patu. Vymetal schůze a shromáždění a dotáhl to až do parlamentní lavice.

„To víte, dámy, v devadesátých letech ležely příležitosti jen tak na chodníku. Stačilo se sehnout a zvednout nějakou. Rozumně promluvit na patřičném fóru a už vás někam zvolili...“ vyprávěl se svojí obvyklou nonšalancí.

Co bych to neřekla – my, holky ze střediska, jsme byly na našeho voleného zástupce patřičně hrdé

a dychtivě jsme hltaly jeho historky z parlamentního zákulisí.

Přijel krásným novým autem, nahlas jsme ho obdivovaly a Richard blahosklonně přijímal náš hold.

Suverénně využíval informace, známosti a styky, později šikovně vyměnil stranické tričko a v privatizaci se mu podařilo urvat slušnou kořist.

Zřejmě mu to nestačilo.

Zapletl se do nějakých podezřelých transakcí, místo pohodlného profitu se však vyvalil skandál. Novináři se slétli jak sršni a dotírali ze všech stran.

Pro nás byl Richard pořád ten starý kamarád a kolega.

Šarmantní, chytrý, vtipný, suverénní pediatr s širokým medicínským rozhledem, jehož diagnózy vždycky seděly.

Pořád jsme mu ještě držely palce a ze všeho nejvíc jsme to chtěly probrat s ním – určitě by nám všechno vysvětlil.

Ale už tu nebyl dlouho.

Četly jsme o něm jenom v novinách a zahlédly v televizi, jak utíkal před mladou redaktorkou. Utíká snad taky před námi?

V parlamentu skončil, ale jak řekl můj muž, tihle hoši neprohrávají. Buď je čeká nějaká dozorčí rada, nebo jsou z nich dobře placení konzultanti. Případně odejdou do diplomatických služeb.

Po mnoha letech jsem s lítostí zjistila, že mi Ríša přestal být sympatický.

Že vstoupil do partaje, kde se nehledí na politický názor. Do partaje, jejímž členům jde o jedinou věc. Do Strany Mazanejch Hajzlíků.

Čekárna prázdná, na hodinách půl páté.

Doťukávám do počítače poslední pacienty, Jitka chřestí nástroji u sterilizátoru.

Vyšetření, ošetření, anestézie, výplň, extrakce. Korunka fasetovaná, korunka metalokeramická, celková náhrada.

Sázím ty kódy jeden za druhým, v hlavě se rozlévá dutá prázdnota. Takhle odpoledne mě to přepadá stále častěji. Jsem přetažená.

Tak jako veverka, co běhá v uzavřeném kole. Kolo se otáčí, veverka běží.

Imunní proti mikrobům, které rozprašuju turbínou vrtající zkažené zuby, shovívavá vůči pacientům, dožadujícím se bezbolestně dokonalého chruvu v nejkratším termínu.

Pokud možno levně, nejlíp zadarmo. Jsem za ty roky zvyklá.

Možná by mě rozhodilo, kdyby se kolo zaseklo a já najednou nemusela nikam pádit.

Ráno vstát a nejit do práce. Co bych si počala s volným časem? Nedokážu nic nedělat!

No a taky musím vydělávat. Na režii i na sebe. A na stáří, napadne mě ještě.

Sama sebe se ptám, jestli mě to ještě baví. Moje práce, moje profese.

Jestli jsem ještě dychtivá nových věcí a mám uvnitř ten motor, co člověka nutí, aby svoje dílo odevzdal, jak nejlíp dovede.

Sama sobě odpovídám, že si nejsem tak úplně jistá.

Shodím bílé hadry a strčím je do pytle se špínou. Rychle navléknu civil, podívám se do zrcadla, několika tahy přečesu vlasy.

Měla bych zajít ke kadeřnici. A na pedikúru, připomene píchnutím prasklá kůže na patě.

Jitka zatím bleskově poklidila ordinaci a už vedle mě taky stojí převlečená:

„Tak pa, já letim...“

Zvednu ruku na pozdrav a nechám ji zase klesnout. Připadám si zpomalená, ztěžklá.

Zas jednou ten divný pocit, že já je někdo jiný. Kdosi, koho sleduju nezúčastněným, lhostejným pohledem.

No, máš to složitý, holka... říkám bez zvláštního soucitu a posadím se v kamrlíku vedle ordinace.

Koukám na papíry, co se vrší na psacím stole. Nesnáším vás!

Kdybych tak mohla jen dělat svoji práci u křesla. Jenže jsem osoba samostatně výdělečně činná, mám – jak to zní vznešeně – svobodné povolání.

A tuhle svobodu mi pěkně sladí ze všech stran...

Jsem úředně oprávněná nakládat se zdrojem ionizačního záření a s nebezpečnými odpady. Vypadá to, že provozuju jadernou elektrárnu a spalovnu odpadů zároveň.

Vedu účetní evidenci a nechávám se pravidelně kontrolovat hygienou. Vypisuju statistická hlášení – kolik, kdy, čeho a proč jsem udělala. Kolik jsem vydělala a kolik utratila.

Ze všech stran hrozí sankce, penále a pokuty, jestli to či ono přesně v danou chvíli neudělám, nevykážu, nezaplatím. Já!

Jedna malá zubařka s jednou sestrou!

Kdybyste spíš honili ty, co dluží miliony, miliardy – reptám v duchu.

Jedním okem koukám na zkažené zuby, druhým do papírů. Nejrůznější otravné povinnosti podle vyhlášek úřadů, kde se z mých daní líhnou a množí noví a noví úředníci vymýšlející nové a nové zákony, vyhlášky a nařízení.

Když přijde nová vláda, nějaké se zruší a vymýšlení začne nanovo...

Z druhé hromádky zamrkají faktury. Za materiál, za laboratoř, za opravy a já nevím za co ještě. Odhadem spočítám sumu, která zase pustí žilou mému běžnému účtu. A zrovna tehle měsíc nebyly příjmy nic moc...

Pár listů s hlavičkami nadací a dobročinných spolků. Věnujte, přispějte, dopřejte.

Už jsem si před časem několik spolehlivých vybrala, přispívám pravidelně, ostatní raději nečtu a rovnou házím do koše.

Znám se. Opuštěným dětem a zvířátkům bych posílala pořád.

Ale teď nemám na úřadování absolutně náladu. Smetu jedním pohybem papíry na hromadu. Vidím ty natažené dlaně a v duchu si pomyslím: Zítra se na vás podívám.

Možná...

Otevřu dveře a vstoupím do prázdného domu.

Důvěrně známé věci kolem, přesto pocit, že se pohybují po cizím území. Jako bych byla na návštěvě. Rozhlédnu se – hospodyně ve mně konstatuje, že tu mají docela uklizeno.

Bodejť by ne, když tu skoro nejsou...

Ticho protivné tak, že skoro vykřiknu. Abych ho přehlušila, sáhnu po knoflíku rádia a pustím zprávy. Jen co skončí, vyskočí na mě reklama a hned po ní nějaký pitomý šlágr.

Stiskem prstu rádio umlčím, otevřu dveře na terasu a rozhlédnu se po zahradě.

Normálně bych navlékla pracovní košili a kalhoty, vzala nářadí a rýpaní v hlíně by mě do půl hodiny srovnalo.

Ale dneska je to zřejmě horší. Musím na to jinak.

Místo pracovních kousků oblékám něco lepšího. Zavírám okna i dveře, sedám do auta a mířím na Prahu.

Serpentiny od nás na hlavní беру brzda – plyn. Trochu se tím odreaguju, po hlavní se řítím lehce nad rychlostním limitem. Zaparkuju u metra a za chvíli vystoupím na Staroměstské.

Letním odpolednem courají zástupy turistů. Okukují památky a já se prodírám útržky vět a nadšených zvolání.

Německy, italsky, anglicky, japonsky.

Ruština nastrojené báryšni se nedá přeslechnout. Vzduchem se nešíří závan strašných voňavek jako před lety, kdepak, jen záblesk luxusu a elegance. Nevraživě se ohlédnou po drahých oblecích a kabelkách.

Není to přece tak dávno, kdy jich tu byly tisíce. Rozlezlých jak švábi, Praha obsypaná hnusnou kopřivkou železných vehiklů a vyrudlých uniforem.

Ruské vojsko odtáhlo, jenže dneska si tihle tady můžou koupit, co se jim zamane.

Nejen ty drahé parfémy a hadry. Celé baráky. Celé ulice. Celé čtvrti. Celá města...

Prudce se zasteskne po *mojí* staré Praze. Po ošuntělých uličkách se staženými roletami.

Po Karlově mostě, přes který se dá jít volným krokem a neprodírat se zevlujícím zástupem...

Dnes jenom nakaširovaná kulisa.

Opravené fasády a parter s vyfešákovanými výlohami bez půvabu zaprášené tajemnosti.

Prager Schinke, Pilsner Bier, Kafka, Švejk.

Jako bych za jedním rohem zahlédla mladou holku s nazrzlými vlasy, jak kamsi spěchá dlouhými kroky...

„Počkej...“ zavolám na ni, ale žádný hlas ze mě nevyjde.

Prohlédnu si výlohy v Pařížské, zajdu na výstavu do Uměleckoprůmyslového muzea. Stavím se na něco lehkého v pizzerii a dojdu na Václavák. Chvilí váhám, pak zamířím do Lucerny a koupím si lístek do kina.

Doma na mě stejně nikdo nečeká. Poslední esemeska od mého muže přišla z Berlína, termín návratu se rýsuje tak příští týden.

Kino končí před desátou, seběhnu do metra, auto poslušně čeká na parkovišti.

Doma sprcha, prášek na spaní a tak zase zítra...

*Dobrý den majore Gagarine,
tak jsme se konečně dočkali.
Celý svět připil vám rudým vínem,
my jsme vám zezdola mávali.*

Rádio zpívá, já taky, při tom poskakuju po kuchyni na jedné noze.

*Vyřídte prosím na Měsíci,
vyřídte mezi hvězdami,
co chceme dneska všichni říci:
že brzo přijdem za vámi...*

Uršula si mě nevšímá, sedí u stolu a kreslí, na tváři soustředěný výraz.

Její tužka kmitá po papíru – Gagarin ve skafandru, Gagarin mávající nadšeným Pražákům. Stačí pár tahů a je to on – jako živý.

Je květen roku 1961, Gagarinovu návštěvu před pár dny mám v čerstvé paměti.

Otevřená černá limuzína proplouvá špalírem dychtivého zástupu, Gagarin stojí a mává.

Třepetání praporků, radostné volání a ten jeho trochu nesmělý úsměv.

Táta mě v tlačnici zvedl a já na chvíli zahlédla drobného chlapíka v uniformě, prvního kosmonauta světa...

Uršula je moje nejlepší kamarádka, ale říkám jí Ulo – jako všichni. Uršulo jí neříkají ani doma, jen její máma, když je na ni hodně naštvaná.

Je nám jedenáct, známe se od první třídy, jsme nerozlučná dvojka.

Eva a Ula – jedna bez druhé ani ránu.

Hned první den si ke mně sedla, rozhodnutá, že z nás budou kamarádky. Pořád prý o mně doma mluvila, prostě si mě vybrala...

Hodiny ukazují půl čtvrté.

Před chvílí jsme přišly z odpoledky, brzy se objeví moje máma. Uvaří si kafe a bude si s námi povídat.

Jako vždycky, když přijde z práce, ucítím slabou vůni vosků a sádry – máma je zubní laborantka a dělá umělé zuby pro lidi, kterým ty jejich vytrhali.

Občas za ní do laborky zajdu. Náhradní zubiska se cení na pracovních stolech, já se posadím a koukám, jak máma modeluje z vosku nebo čaruje s pryskyřicí.

Úplně nejlepší je, když odlévá kov.

Má takový prak, roztaví hořákem slitinu a potom – Evino, schovej se! – prak roztočí, aby odstředivá síla nahnala kov do formy.

Líbí se mi, jak je máma šikovná, mám ráda její soustředěný pohled a říkám si, že bych jednou chtěla umět něco tak dobře jako ona.

Kafe zavoní, máma si zapálí a vyfoukne kouř: „Tak holky, co nového ve škole?“ zeptá se jako obvykle.

Moc nekouří – určitě ne tolik jako táta. Ten tahá jednu od druhé, od kouření zažloutlé prsty, a když mu nedejbože cigára dojdou, není s ním k vydržení.

Máma se natáhla pro papíry, na které Ula před chvílí kreslila: „Holka, ty máš ale opravdu talent...“

Má Ulu ráda, říká, že je to fajn holka – i když je jedináček.

To já jedináček nejsem, mám starší sestru Janu.

Je jí patnáct, chodí do devítky a my s Ulou jsme podle ní jen malé blbé holky. Dělá si z nás v jednom kuse legraci a důležitě naznačuje, jako že o světě – na rozdíl od ní – nevíme prostě ještě vůbec nic.

Odjakživa mě poštuchovala, dělala naschvály a hlavně ráda strašila. Prostě starší ségra.

Ale mám ještě někoho.

Tajnou kamarádku, se kterou si ráda povídám. Můžu s ní mluvit úplně o všem, i o tom, co bych neřekla ani Ule. Možná ani mámě – o Janině nemluvě.

Tajná kamarádka se jmenuje Julča. Je tak tajná, že ji nikdo nikdy neviděl. Ani já.

Rozumíte – je to kamarádka, se kterou si povídám jen v duchu.

Ale zpátky k Ule, musím ji popsat trochu víc.

Vysoká, štíhlá, tmavovlasá – a jak říká moje máma – umí se nosit. Já jsem o něco menší, vlasy mám dozrava, husté, vlnité. Prý po babičce.

Máma mi je rozčesává, zavřu oči a vnímám jen její hladivou ruku a jemné tahání hřebenu. Vydržela bych tak strašně dlouho...

Říká mi, že chodím rychle a dělám zbytečně dlouhé kroky. Chodíš jako chlap – napomíná mě. Chvilí na to myslím, zkrátím krok – ale pak stejně zapomeňu a jdu zas, jak jsem zvyklá.

Ula pro změnu pořád opakuje: Chod' rovně! Sama to slyšela doma odmalička a tak se teď zkrátka umí nosit.

Jsme prostě každá jiná.

Ona se třeba dokáže pokaždé rychle rozhodnout – kdežto já ráda věci obracím z různých stran. Udělám to tak, nebo třeba trochu jinak?

To už má ona všechno promyšlené a slyším její: „Je ti to jasný...?!“

Ve škole sedíme v jedné lavici, od první třídy. Eva a Ula, nerozlučná dvojka.

Párkrát nás rozsadili, protože vyrušujeme – a vůbec: moc hodné holky teda nejsme.

Před námi sedí Olina.

Taková malá protiva, co se s nikým nebaví. On se taky nikdo moc nebaví s ní a my dvě malé mrchy Olinu s oblibou vytáčíme.

„Olino, smrdíš!“ zašeptám zezadu

„Co to máš na sobě, Olino?“ popíchne Ula.

Stačí pár polínek a oheň jejího vzteku se rozhoří naplno.

Jejími záchvaty se škodolibě pobaví i ostatní, ale malé ďáblice, které to umějí nejlíp, jsme my dvě.

Děláme jakoby nic. Co se děje? Co jí je?

Jednou jsme se s Ulou dohodly, že půjdeme za školu. Zahrála jsem nevolnost – a Ula se rychle nabídla, že mě jako doprovodí domů.

Až na roh ulice jdeme pomalu – přece je mi špatně, co kdyby nás někdo viděl? Přidaly jsme do kroku, a po chvíli skoro utíkaly co nejdál od školy.

Byla to nádhera!

Pocit nečekané volnosti a příjemné vzrušení z něčeho zakázaného.

Couraly jsme kolem plakátů a četly si program biografů – co jich jen tenkrát bylo.

Spokojeným záškolačkám přálo počasí, sedly jsme si na lavičku u dětského hřiště a povídaly o všem možném. Vyprávěla jsem Ule, co dávali v televizi, protože u nich doma televizor neměli.

Dohadovaly jsme se, jak je to s Fidelem a Johnem Kennedym. Ula Kennedyho úplně zbožňovala. Mně se taky líbil, ale táta říkal, že Fidel je náš přítel a spojenec, a že je dobře, že vyhnal žoldáky, které na něj Kennedy poslal.

To bylo asi týden po tom, co letěl Gagarin a táta si pochvaloval, jaký má prý teď socialistický tábor náskok...

Zašly jsme do mlíčňáku na koktejl, pomalu upíjely hustě sladkou růžovou tekutinu a skleněnou výlohou sledovaly sem a tam pospíchající postavy. Kráčely zasmušile, jako na pohřeb či k zubaři. Škoda, že je nenapadne skočit si takhle za školu.

Po kulatém náměstí krouží auta, střed krájí koleje, po nich jedna tramvaj za druhou.

Chlápkové v montérkách hrabou posekanou trávu a popíjejí pivo ze zelených lahví.

Z prodejny desek je slyšet zpěv Milana Chladila.
Zavřu oči a zkusím si to vybavit.
Jahodový koktejl, posekaná tráva, spálený benzín.
Vůně jednoho mého pražského dopoledne před víc
jak čtyřiceti lety...

Dveře našeho domu se pomalu zavírají a já se vydám
známou cestou. Trvá jen pár minut, chodím rychle.

Dvakrát zahnu za roh, lichá čísla doskáčou k sedmáctce, vyběhnu schody, zazvoním a slyším za dveřmi Ulu, jak protahuje poslední samohlásku:

„Už jdu-u...!“

Stojím ve velké předsíni, její máma zamává z kuchyně a Ula řekne: „Pojď, půjdeme pozdravit dědu.“

Způsobně zatuká, a teprve když se ozve dědovo „dále“, stiskne kliku.

Vzduch ztěžklý dýmem viržinek, knihovna až ke stropu a na zdi fotka starého pána s bílými vousy.

„Pan prezident Masaryk, Evičko...“, řekl děda, když jsem tam byla poprvé.

Poklepal prstem na okraj podobenky: „Tady – s vlastnoručním věnováním...“

Bratřím legionářům T. G. Masaryk – přečetl a kostnatý ukazováček se mi vztyčil před očima.

„Prezident Osvoboditel, zakladatel Československé republiky. Největší postava našich novodobých dějin – dobře si to jméno zapamatuj,“ říkal děda slavnostním hlasem, jako by mluvil o nějakém králi, či co.

Přemýšlím, jestli se mi líbí víc pan prezident Masaryk, nebo soudruh prezident Novotný.

Budu třeba já – jako stará babička – malým holkám ukazovat jeho fotku?

Soudruh Novotný, prezident Československé socialistické republiky...?

„Budeš nám povídat, jo?“ zeptá se Ula a už sedíme proti dědovi.

Nové viržinko a pomalu začíná nějaký příběh z dávných časů.

Jak bojoval v první světové. Jak padl do zajetí a s legionáři prošel Sibiří a přes půl světa zpátky. Jak za první republiky založil stavební firmu, která postavila i tenhle dům. Jak s nebožkou babičkou cestovali autem po Evropě.

Itálie, Francie, Španělsko. Taky Anglie a Skotsko.

Jak za heydrichiády schovával člověka, který pomáhal parašutistům. A jak mu po Únoru komunisti všechno vzali.

To ale vyprávěl jen jednou. Strašně se při tom rozčilil, zrudnul, pak se rozbřečel a obě nás vyhnal z pokoje. Vůbec jsem tomu nerozuměla.

Ula mě táhla do svého pokojíčku vedle kuchyně. Zavřela dveře, mávla rukou a řekla nevzrušeně: „Nevšímej si toho. Jak začne o Únoru, Gottwaldovi a znárodnění, není s ním k vydržení. Počkáme tady, než ho to přejde...“

Ten malinký pokojíček – jen a jen její – jsem Ule záviděla. Dřív v něm prý bydlela služka – tedy někdy hodně dávno, za té první republiky.

Přišlo mi zvláštní, že někomu mohl patřit takový velký dům.

Zvýšené přízemí a ještě tři patra navrch. Pod střechou velká půda, kde partaje větší prádlo. Na schodišti okopané stěny a výtah s poškrábanou kabinou.

To všechno patřilo Ulinu dědovi, teď to zkrátka patří Ópéběhá.

Ula bydlí v rozděleném bytě.

Dědovi zůstal jeho pokoj, k tomu velká obytná kuchyň a Ulin pokojík.

„Kdyby tu naši nebydleli, dědu šoupnou do domova důchodců a nastěhujou další nájemníky,“ prohodila moje kamarádka, když jsem se jednou podívala, jak se všichni do polobyty vejdou.

A už vůbec jsem jí nezáviděla společnou koupelnu a záchod, co měli napůl s nájemníky přes chodbu.

Od těch hrál v jednom kuse nahlas dráták, taky strašně rádi bouchali dveřmi. Když se ozvala zvláště silná rána, Ulina máma jen zvedla obočí a poznamenala: „No jo, naši úderníci...“

To náš byt je mnohem větší.

Obývací s balkonem, v dalším pokoji já s Janou, přes chodbu mají naši ložnici.

Ve čtvrtém je tátova pracovna. Sedává tam dlouho do noci, když něco čte nebo píše, nikdo za ním nesmí.

Přes stěnu slyším vzdáleně klusající klapky psacího stroje, v jeho pokoji po ránu zima, jak větral kouř ze spousty nočních cigaret.

Můj táta je učitel.

Tak jsem to říkala, když jsem byla malá a někdo se mě ptal, co dělá tatínek. Učitel na vysoké škole, dodávala jsem o něco později.

A ještě o něco později jsem už věděla, že je to vysoká škola politická, Vysoká škola politická ÚV KSČ. Byl tam docentem a později taky kandidátem toho Ústředního výboru Komunistické strany Československa.

Máma je taky ve straně. S tátou se seznámili na nějaké schůzi hned po válce.

Brzy na to se vzali, narodila se Jana. Komunistická strana v tom roce vyhrála volby.

Taky máme garáž a v ní auto, tmavě modrou oktávii. Je skoro nová, minulý rok jsme pro ni jeli do Mladé Boleslavi.

Tátovi tam uctivě říkali soudruhu docente a auto pořád dokola vychvalovali.

Posadila jsem se na přední sedadlo a zkoušela hýbat páčkami a točit volantem. Pustila jsem si k tomu rádio a zavřela okénka, abych líp cítila, jak nové auto voní.

Pak jsme jeli do Prahy.

Seděla jsem vzadu, řídil nějaký soudruh Fábera od táty z práce. Táta mu pořád radil, i když nevím proč. Soudruh Fábera řídil senzačně, kdežto můj táta nemá řidičák.

V létě jsme jeli oktávkou do Maďarska k Balatonu. Řídila máma, ta jezdí možná ještě líp než celý soudruh Fábera.

Bydleli jsme v kempu pod stanem, bylo to fajn, jenom Jana pořád fňukala, že ji koušou komáři.

Byli jsme i v NDR, v Bulharsku a dokonce na Krymu. Do NDR jsme jeli vlakem, moře tam ale bylo studené a foukal vítr – to v Bulharsku a na Krymu bylo moře krásně teplé.

Tam jsme pro změnu letěli letadlem. To se mi líbilo, jen Janě bylo blbě a pokaždé zvracela.

V zimě jsme jezdívali na lyže do Krkonoš, jednou jsme byli i v Tatrách.

Lyžuju hrozně ráda, umím to mnohem líp než Ula. Ta lyžovat neumí, vlastně ani neměla lyže, musela si je vypůjčit.

Jo, ještě jsem zapoměla na Ulina tátu.

Studoval na právech, ale vyloučili ho z fakulty. V roce čtyřicet osm. To taky říkal děda, když tenkrát mluvil o Gottwaldovi a potom brečel.

Za dva roky se oženil, narodila se Ula. Teď její táta dělá zásobovače a pořád někam jezdí na služební cesty.

Ula si naše přátelství vyvzdorovala – jako jedináček si takový luxus mohla dovolit. Všichni tam na mě vždycky byli hodní a mně nedocházelo, jak a hlavně proč jsou naše rodiny jiné.

I chození do pionýra si musela vybrečet, děda s ní několik dnů nemluvil.

Já byla malá holka, která nechápe, že pro rodinu své nejmilejší kamarádky jsem dceruškou z bolševické rodiny.

Vlastně třídním nepřítelem.